

Öğrenme ve
Öğretme
Süreçleri Jet Özet
Çalışma Kağıtları

Uzman Öğretmenlik Sınavı

@seldanin_renkleri

ÖĞRENME VE ÖĞRETME SÜREÇLERİ

Farklılaştırılmış Öğretim:

Bireysel farklılıklar ön planda tutulan sınıf yönetimi modelidir.

- Piaget'in bilişsel gelişim kuramı
- Vygotsky'nin yakınsal gelişim alanı
- Gardner'in çoklu zeka kuramına dayanır.

Bloom'un taksonomisinden ilham alır: Bloom'un taksonomisi

- Hatırlama
- Analiz
- Kavrama
- Sentez
- Uygulama
- Değerlendirme

Farklılaştırılmış Öğretimin İlkeleri:

- * Öğrencilerin ilgilerini çekmek
- * Hazırbulunuşluk düzeyi
- * Öğrenme profili.

✓ Farklılaştırılmış öğretimde bireysel farklılıkların öğrencileri nasıl etkilediği önemlidir.

✓ Farklılaştırılmış öğretimin uzun vadeli hedefi ise yaşam boyu öğrenmedir.

✓ Öğrencinin ilgisi öğrenme motivasyonunu artırır.

✓ Öğrenme profili insanların öğrenmeye nasıl ulaştığı ile ilgilidir.

* Farklılaştırmanın amacı: tüm öğrencilerin seviyelerini en üst düzeye çıkarmak

Farklılaştırmanın hedefi: Yaşam boyu öğrenmeyi geliştirmektir.

Öğrencilerin bireysel farklılık alanları

- Hazırbulunuşluk
- İlgi
- Öğrenme profilleri

Farklılaştırılmış öğretimde kullanılan yöntem ve teknikler:

• İstasyonlar: Her konunun bölümleri farklı istasyonda hazırlanır, istasyonlar aynı ortamdadır.

• Merkezler: İstasyona benzer, aynı konunun farklı yollarla öğretilmesidir.

• Öğrenme ajandaları: Her öğrenciye farklı görevler verilir. Kendi hızında ilerler.

• Karmaşık öğretim: Birbirinden farklı öğrencilerin grupları için geliştirildi. Her öğrenci farklı bir yönden gelişmeye katkı yapar.

• Dönüğe çalışmalar: Öğrenci proje konusunu kendi seçer. Proje süresi 3-6 haftadır.

• Giriş noktaları: Öğrencilere aynı anda farklı giriş noktalarından başlama imkanı verir.

• Öğrenme sözleşmesi: Öğrencinin ilgi ve öğrenme profiline göre yapılan sözleşmedir. Öğrencinin süreçte aktif katılımı sağlanır.

• Katlı öğretim: Bireysel farklılıkların sınıf ortamına getireceği olumsuzlukları gidermeyi amaçlar. Bloom'un taksonomisini kavrayarak katlar belirtilir.

• **Grupla onastırma:** Öğretmenin rolü ypl gösterme amacı ilk grup üyelerinin araştırma, süresine kaynaklarla ilgili farkındalık oluşturmaktır.

(**Öğretimin başında**)

Farklılaştırılmış öğretimde değerlendirme teknikleri:

• **Köşe kapmaca:** Sınıfın köşelerine "neredeyse", "hiç", "sıklıkla", "kesinlikle" ifadesi yazan kartlar yerleştirilir. Köşelere giden öğrenciler konu hakkında bildiklerini anlatır.

• **Kutu yopma:** "Büyük kutu"ne "Biliyorum" küçük kutu"ne "Bilmeliyim"

• **Evet hayır kartları:** Kartın bir yüzüne evet, diğer yüzüne hayır yazılır. Öğrenci soruya göre kartları havaya kaldırır.

Farklılaştırılmış öğrenme süreci değerlendirme sürecinde kullanılan teknikler

• **Parmakla işaretleme:** Öğrenciler cevap verirken parmaklarını kullanarak bilgilerini ifade ederler.

Bas parmak yutun → Çok şey biliyorum
Bas parmak yana → Biraz bilgim var
Bas parmak aşağı → Çok az biliyorum

• **Yumruk yapma**

• Beş parmak açık → Birine açıklayacak kadar iyiyim

• Dört parmak açık → Tek başına yapacak kadar iyiyim

• Üç parmak açık → Biraz yardıma ihtiyacım var

• İki parmak açık → Öğrenmenin başında yim

• **Gerekle yürütme:** Öğrenciler bilgi derinliğini uygulamalarla cevaplar 3 adet kağıt dağıtılır. Mutlu yüz - Sakın yüz - Üzgün yüz

Öğretim sonrasında kullanılan değerlendirme teknikleri:

Standart testler, projeler öğretmen tarafından yapılan değerlendirmeler

Bunların dışında kullanılabilecek bazı değerlendirme teknikleri:

- Saman oluşturma
- Konuşma halkası
- portfolyo - E-portfolyo
- Sınıf tekniği
- Döngüsel yansırma

Farklılaştırmanın Temel öğeleri

- içerik
- süreç
- ürün
- öğrenme ortamları

Farklılaştırılmış öğretimde öğretmen rolleri:

Öğretmenin öğrencilere ilemesi beklenen belirli mesajlar vardır.

• **Dalet mesajı:** Sınıfta sizinle birlikte elimden geleni yapacağım. Sınıfta önemli deneyimler yaşadığınızı farkındayım.

• **Yatırım mesajı:** Sınıfta önemlisiniz hızlı ve çok büyümenize yardımcı olmak için çalışacağım

• **Kalıcılık mesajı:** Her zaman ille denemenizde herşeyi doğru yapamayabilirsiniz.

• **Fırsat mesajı:** Fırsatsınız. Geleceğe haurlanmanız ve sizin için var olan olasılıkları gözlemleyeceğim

Düşünme mesajı: Sizi dinleyeceğim, sizden öğreneceğim. Daha etkili bir öğretmen olmak için elimden geleni yapacağım.

Eğitim Programı:

- * Siyasi bir araçtır
- * Eğitimin kalbidir
- * Ne öğretilmiştir
- * Toplumsal etkinliklerin bir sonucudur
- * Okulların özüdür.
- * Öğretmen ve öğrencinin ellerinde hayat bulur

Eğitim programının öğeleri:

- Amaç / hedef (nisiin)
- İçerik (ne)
- Öğretme-öğrenme (nasıl)
- Ölçme değerlendirme (ne kadar)

Veysel Şenmez'e göre program türleri

- Resmi yetişek
- Ek yetişek
- Örtük yetişek
- Karşit yetişek

Program Türleri

- Resmi program (Meb tarafından geliştirilen)
- Uygulamada ki program (uygulama odaklı program)
- Test edilen program (kurumlarda kullanılan program)
- Örtük program (informal program)
- Sıhmal edilen program (uygulanmaya konmayan)
- Ekstra program (okul dışında yapılan program)
- Desteklenen program
- Önerilen program
- Karşit program

Eğitim programı: Kurum içi veya kurum dışı etkinlikleri kapsar

Öğretim programı: Öğrenme-öğretme etkinliklerinin planlanmasını sağlar

Ders programı: Ders yada kursun planlanması.

Program geliştirme süreci aşamaları:

- Planlama
- Tasarı hazırlama
- Uygulama
- Değerlendirme
- Sürekliliğin sağlanması

Program değerlendirme türleri

1) Değerlendirme biçimine göre:

- Formal değerlendirme: Uzmanlar tarafından yürütülen güvenilirliği, geçerliği yüksek değerlendirme türleri.
- İnformal değerlendirme: Özelliğle içeren

2) Değerlendirme amacına göre:

- Bicimlendirici değerlendirme: Durumu gözden geçirme
- Toplam değerlendirme: Uygulamadan sonra değerlendirme

Program değerlendirme yaklaşımları:

- Hedefe dayalı değerlendirme
- Yönetime dayalı değerlendirme
- Uzman odaklı değerlendirme
- Katılımcı odaklı değerlendirme
- Tüketici / Yaratanıcı odaklı değerlendirme

3

: Kavramların Özellikleri:

- Öğrenilebilirlik
- Kullanılabilirlik
- Açıklık
- Genellik
- Güçlülük

Kavram yanılgıları tespitinde kullanılacak araçlar

- Kavram haritaları
- Kavram kafkatürleri
- Zihin haritaları
- Metaforlar ve analogiler
- İki-üç aşamalı testler
- V. diyagramları

: Akran Öğretimi:

- Farklı yaş grubundaki öğrencilerin kültürel ve sosyal ekonomik statülerinden bağımsız başarılarının artırılmasında etkilidir
- Bireylerin akademik ve sosyal becerilerini geliştirir.
- Bireylere birlikte çalışma fırsatı verir.
- Özgüvenlerini geliştirir ve destekler
- Birbirlerine saygı göstermelerine katkı sağlar
- Etkileşimleri sosyal gelişimlerine olumlu etki eder

Akran Öğretiminin adımları:

1. Kısa konu anlatımı
2. Kavrama testi
3. Öğrenci oylaması
4. Cevapların gözden geçirilmesi
5. Akran tartışması
6. Öğrenci oylaması
7. Cevapların gözden geçirilmesi
8. Açıklama / Anlatma

Okul dışı öğrenme.

- Formal öğrenme
- Nonformal öğrenme
- İnfomal öğrenme

Okul dışı öğrenme ortamları:

1. Etkinlik öncesi hazırlıklar

- Etkinlik planının hazırlanması
- Okul ve dışardan izin alınması
- Ulaşımın planlanması
- Organizasyonun ayarlanması
- Verilecek bilgilerin hazırlanması

2. Etkinliğin uygulanması

3. Etkinlik sonrası değerlendirme

- Bir değerlendirme araçları kullanılabilir
- Kavram haritaları
- Zihin haritaları
- Etkinlik sonrası değerlendirme
- Bulmacalar
- Metin adanması
- Fotoğraf sergisi
- Baret, poster, broşür hazırlama
- Kompozisyon, mektup yazma

Etkili geri bildirim

Geri bildirimler

- Açık ve anlaşılır sunulmalı
- Ürüne yönelik olmalı
- Açık ve anlaşılır olmalı
- Süreç odaklı biçimlendirici olmalı
- Bilisel, üst bilisel, duygusal özellikleri içermeli
- Etkili ve yararlı olmalı
- Pozitif unsurları içermeli

Etkili geri bildirim süreçlerinde Web 2.0 araçları

Bu uygulamalardan bazıları

- Kahoot
- Formative
- Socrative
- Edmodo
- Google drive

Öğrenme Kavramı

Bireyin davranışlarında yaşantı yoluyla meydana gelen kalıcı izli değişimdir.

Öğrenme ile ilgili kavramlar

Refleks: Hızlı ve tutarlı tepki Bilineli değildir. Hayatı öneme sahiptir. Ertelenebilir ama engellenemez

İşgüdü: Bireyin içinden geldiği gibi davranıldığında ortaya koyduğu bilineli olmayan davranış. Değişim getirir, fure işgüdür.

Yaşantı: İnsan yaşantıları ile deneyimler elde ederek yeni davranışlar öğrenir

Davranış: Organizmanın her türlü etkinliğidir

Davranışlar.

Doğustan gelen davranışlar:

İşgüdüsel, refleksif, değişmez

Gecici davranışlar:

Dış etkenler ile ortaya çıkan geçici davranışlar

Sonradan kazanılan davranışlar:

doğustan getirilemez öğrenme yoluyla oluşan sonradan kazanılan

5

Öğrenme ürünü davranışlar

1. İstendik

Planlı eğitim yoluyla kazanılan davranışlar

Öğretme: Bireyin öğrenmesine yardım yapma işi.

Öğretim: Planlı, amaçlı öğretme çabası

Öğretim programları: Öğrenilere basandılarak özelliklere ulaşmak için planlanan etkinlikleri içeren yazılı doküman

Öğrenme için temel ilkeler

1. Öğrenme hedefe yöneliktir
2. Öğrenme en bilgi ile yeni bilgi arasında bağ kurmaktır
3. Öğrenme bilginin örgütlenmesidir
4. Öğrenme doğrusal olmayan süreçler halinde gerçekleşir.
5. Öğrenme gelişimden etkilenir
6. Öğrenme stratejiktir

Öğrenmeyi etkileyen faktörler

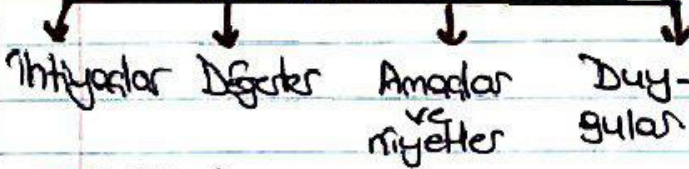
= Öğrenmeyi dolaylı etkileyen faktörler (öğrenme ortamı → psikolojik ortam ve fiziksel ortam olarak ikiye ayrılır)

= Öğrenmeyi doğrudan etkileyen faktörler.

1. Öğrenenden kaynaklı faktörler

- ★ Tücc göre hazır olma
- ★ Olgunlaşma
- ★ Genel uyarılmışlık hali
- ★ Eski yaşantıların aktarılması
- İleriye ve geriye ket vurma
- ★ Güdü (Motivasyon)
- fizyolojik güdü **dürtü**
- daha karmaşık güdü **gerksinim**

Güdüleme

* Dikkat

öğrenme yöntemleriyle ilgili faktörler

- * Öğrenmeye ayrılan zaman
- * Öğrenilen konunun yapısı
- * Öğrencinin aktif katılımı
- * Geri bildirim

Öğrenilecek malzeme ile ilgili faktörler

- * Algısal ayırt edilebilirlik
- * Anlamsal çağrışım
- * Kavramsal gruplandırma

: ÖĞRETİM STRATEJİLERİ:

1.) Sunuş yoluyla öğretim

Anlatılı öğrenme (Ausubel)

- * Öğretmen merkezlidir
- * Öğretmen tarafından sunulur
- * Tümdengelim yöntemidir
- * Genellikle öğretmen tarafından sunulur
- * Az zamanda çok bilgi kazandırılabilir
- * 5. sınıftan itibaren kullanılır
- * Bilimden bilinmeyene ilke haline uygun.
- * En öğretici, organize edilmiş türdür

!!! Sunuş yoluyla öğretimde öğrenci öğretmenin etkileşimini yoğun olarak soru-cevap tartışma yöntemleri kullanılır öğrenci aktivitesi düşüktür. !!!

2. Buluş yoluyla öğretim

Öğrenme kuramı (Bruner)

- * Öğrenci bilgiye kendisi ulaşır.
- * Merkeзде öğrenci var
- * Bilgiyi keşfeden öğrenci
- * Öğrenci genellemelere kendisi ulaşır
- * Tümevarım yöntemi kullanılır
- * Öğrenci sorularla "buluş" a ulaşır
- * Öğretmen ipucu verir ve sonuç sağlar.
- * Öğretmen merak duygusunu uyandırır.

3. Araştırma inceleme yoluyla öğretim (J. Dewey)

- * Öğrenci merkezlidir
- * Öğrenci etkinliklerine dayalı problem çözme sürecidir
- * Öğretmen uygun araştırma problemi belirler.
- * Tümevarım, tümdengelim yöntemleri kullanılır
- * Öğretmen yol göstericidir
- * Öğrenci etkinliklerine dayalı problem çözme süreci

4. Tam öğrenme (Bloom)

- * Bilgi ünitelere ayrılır. Bir ünite tam öğrenilmeden diğerine geçilmez
- * Tüm öğrencilerin öğrenilebilirliğini savunur
- * Öğrenmeyen öğrenci yoktur. Öğrenmeyen öğretmen vardır.
- * Her ünite sonunda izleme testi uygulanır.
- * Bloom eğitimde normal dağılım eğrisini reddeder. Sola çarpık grafik kabul eder.

Tam öğrenmenin 3 değişkeni vardır:

1. Öğrenci niteliği (Giriş)

- Bilisel giriş davranışları
- Duyusal giriş davranışları

2. Öğretim hizmetinin niteliği (Gelişme)

- Pekiştirme - İpucu
- Dönüt düzeltme
- Etkin katılım

3. Öğrenme ürünleri (Sonuç)

- Bilisel - Duyusal

!!! Tam öğrenmenin giriş (öğrenci niteliği) ve gelişme (öğretim hizmetinin niteliği) bağımsız değişken olurken sonuç (öğrenme ürünleri) bağımlı değişken olur!!!

EĞİTİMDE GÜNCEL YAKLAŞIMLAR

1) Yapılandırmacı öğrenme yaklaşımı:

(Piaget, Vygotsky, Dewey, Gestalt, Bruner)

Deneyime bağlı anlam oluşturma sürecidir ve öğrenci aktiftir.

1.) Bilisel yapılandırmacılık

(Piaget) öğrenme zihinsel yapıda meydana gelir

2.) Sosyal yapılandırmacılık.

(Vygotsky) öğrenme çevre ile etkileşimle oluşur

3.) Radikal yapılandırmacılık

(von Glasersfeld) Bilgi sadece birey tarafından oluşturulur

7

2) Proje tabanlı öğrenme yaklaşımı

(J. Dewey, Kilpatrick ve Bruner)

Bilimsel yöntemin adımlarını öğretmek ve öğrencilerin araştırma yapmalarını sağlamayı amaçlar.

* Proje tabanlı öğrenme sürecinde mutlaka bir iş, ürün, performans ortaya çıkmalıdır

3) Probleme dayalı öğrenme yaklaşımı: (J. Dewey)

Yaparak yaşayarak öğrenme ilkesine dayanır

4) Beyin temelli öğrenme:

(Hebb, Calne Calne) Nöro fizyolojik kuram

Beyin temelli öğrenme, yapısal-uygulama yaklaşım gibi yaparak yaşayarak öğrenmeyi savunur öğrenme 5 duyu organına hitap etmeli

5) Humanistik öğrenme:

(Web destekli öğrenme)

Genişletilmiş pratik yaparak çevremdeki dersleri pekiştirir.

6) Yaşam boyu öğrenme:

Örgün eğitim ve yaygın eğitimin birleştirilmesidir.

7) İşbirlikçi öğrenme yaklaşımı

(J. Dewey) Başarıya birlikte ulaşma. Gruplar halinde birlikte öğrenme

- ÖĞRETİM İLKELERİ -

1. Hedefe uygunluk ilkesi
2. Öğrenmeye görecelik ilkesi
3. Öğrenme düzeyine uygunluk ilkesi
4. Hayatlık ilkesi
5. Transfer ilkesi
6. Yaparak yaşayarak öğrenme
7. Ekonomiklik ilkesi
8. Aktüalite ilkesi
9. Açıklık (Ayarılık) ilkesi
10. Somuttan soyuta ilkesi
11. Bilmenden bilmeyene ilkesi
12. Yakından uzığa ilkesi
13. Basitten karmaşığa ilkesi
14. Bütünlük ilkesi
15. Anlamlılık
16. Zimden gelim
17. Sosyalite ilkesi